

»SLOVENE« velja
 se pošiti na vse strani Jugo-
 slavije in v Ljubljani:
 na celo leto naprej... K 84—
 na pol leta " " " 42—
 na četrt leta " " " 21—
 na en mesec " " " 7—
 Za inozemstvo celoletno K 95—
 Sobotna izdaja:
 Za celo leto " " " K 15—
 za inozemstvo " " " 20—

SLOVENE

Inzerati:
 Enostolpna petstvrsta (59 mm
 široka in 3 mm visoka ali nje
 prostor)
 za enkrat " " " po K 1-20
 uradni razglas " " " po K 1-80
 Pri naročilu nad 10 objav
 popust.
 Najmanjši oglaš. 9/9 mm K 4—
Poslano:
 Enostolpna petstvrsta K 3—
 Izhaja vsak dan izvenredni po-
 noedeljek in dan po prazniku
 ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
 sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
 ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš,
 avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Konec koalicijske vlade.

Pod tem naslovom javlja sinočnji
 »Slov. Narod«:

»Načelnstvo JDS je na svoji včerajšnji
 seji po poročilu svojih zaupnikov v de-
 želni vladi sprejelo predlog na demisijo
 celokupne vlade. Ta sklep je utemeljen v
 dejstvu, da so socialni demokrati, ki so
 tvorili del koalicijske, iz vlade izstopili, in
 v tem, da se »Ljudska stranka« ne drži
 dogovora radi medsebojne strpnosti strank
 ter onemogočuje nadaljnjo sodelovanje v
 vladi.«

Tako se glasi uradni komunike JDS.
 Prvi razlog, ki ga navaja komunike, je ja-
 sen, in ni niti bilo potrebno to stvar z
 debelimi črkami objavljati. Z izstopom so-
 cialnih demokratov iz koalicijske vlade je
 izpodmaknjen celi vladi temelj, ki je nanj
 bila postavljena. Ta stvar je jasna in bi
 ne bilo treba za to še posebne objave; še
 manj ji je potreben komentar.

Drugi razlog, češ, da se »Ljudska
 stranka« ne drži dogovorov radi medse-
 bojne strpnosti, vsled česar je onemogo-
 čeno nadaljnje sodelovanje v vladi, ta raz-
 log pa je potreben, da si ga nekoliko
 ogledamo.

Včerajšnji »Narod« je zopet poln po-
 lemike, čeprav je pred dvema dnevi izja-
 vil, da je zanj konec debate o dr. Žerjavu.
 To je čisto pravilno. Nam ne gre za kako
 osebno gonjo ali za gonjo proti JDS. Od
 početka smo poudarjali, da gre tu za dr.
 Žerjavovo osebo le v toliko, v kolikor nje-
 govo javno delovanje škoduje ugledu dr-
 žave in koristim ljudstva. Če je glasilo
 JDS smatralo za potrebno, braniti javno-
 upravne grehe dr. Žerjava, ni naša krivda,
 ako to ni bilo v korist demokratijske stran-
 ki. Mi hočemo, da se razmere očistijo in
 napake temeljito popravijo. In zato ne
 zadostuje, če kdo reče: Zame je stvar
 končana. Če gnijo temelji hiše, se pame-
 ten gospodar ne bo smel zadovoljiti z
 ugotovitvijo gnilobe, marveč mora gnile
 dele nadomestiti z zdravimi.

Zato odklanjamo očitek v komunikeju
 JDS, češ, da se »Ljudska stranka« ne drži
 dogovorov. Molčati ob javni korupciji in
 lehkomišelnosti igri z javno upravo mlade
 države bi bil zločin, in k takemu molku
 se ne damo prisiliti. Dogovor, sklenjen
 med strankami, je imel za podlago lojal-
 nost na vseh straneh. In to našo lojalnost
 je zaupnik JDS v deželni vladi povračal z
 ilojalnostjo. Da je bil to odličen član JDS,
 ne more biti za nas noben vzrok, da ne bi
 njegovega kvarnega delovanja ožigovali.

Pripricani smo celo, da mnogo odličnih
 mož v JDS dr. Žerjavovo postopanje še
 huje obsoja ko mi. In prav to nam daje
 povoda za prepričanje, da zgoraj omenjeni
 komunike JDS ne pomeni drugega kakor
 to, da JDS dr. Žerjava ne more ali noče
 več držati.

Za javnost ne more biti nobenega
 dvoma, da je dr. Žerjav pravi krivec in
 povzročitelj črnomeljske brezglavosti. Dr.
 Žerjav tega niti ne taji, četudi svojega či-
 na izrecno ne priznava. In to je že na-
 predek, ki v očigled nekaterim drugim
 dogodkom javni morali more le koristiti.
 »Narodova« polemika sicer opetovano
 hodi po stranpoteh, da bi javnost speljala
 od predmeta izpodtike. Ampak dr. Žer-
 javovo molčanje govori dovolj jasno. In
 to more le pospešiti proces sčiščenja.

Zeleti bi, da bi bilo vedno tako. Ko
 je bil n. pr. pred nedavnim časom imeno-
 van nov poverjenik v Sloveniji brez ved-
 nosti naše deželne vlade in preko njene
 volje, je bil dr. Žerjav vprašan, če je on
 povzročil imenovanje tega poverjenika in
 če ga je on priporočil. Dr. Žerjav je tedaj
 odgovoril, da ne. Kmalu nato je pa to-
 zadevni resortni minister, somišljenik dr.
 Žerjavov, na vprašanje pred pričami po-
 vedal, da je dotičnega poverjenika imeno-
 val na dr. Žerjavovo pismeno priporočilo,
 ker je mislil, da govori dr. Žerjav v imenu
 deželne vlade za Slovenijo. Ta slučaj je
 tedaj veliko težavnejši, ker si stoji trditve
 proti trditvi in javnost ne ve, komu naj
 verjame. To je mučen položaj, ki ga zelo
 obžalujemo v interesu javnega zaupanja v
 jugoslovanski javnosti.

S tem, da se je JDS izrekla za demi-
 sijo celokupne vlade, je omogočila proces
 sčiščenja, ki nam je zanj šlo. Toda »Slov.
 Narod« je v sinočnji številki zapisal tudi
 te-le besede:

»Naj se zadeva uredi na novo, in me-
 sto politične pokrajinske vlade naj vodi
 deželna uradnašnica.« Nam ta zadeva ne dela
 belih las, toda gospodom, ki se nazivljejo
 demokrati, se čudimo. Od kdaj so demo-
 kratične stranke — če so resnično demo-
 kratične — za to, da se iz vlade odstrani
 vpliv ljudstva in mesto njega zavlada
 birokratizem? O tem naj se JDS pomeni
 s svojimi somišljeniki. Pribijemo to le kot
 dokument, kako so v letu 1919 slovenski
 meščanski demokrati pojmovali demokra-
 cijo. In to se nazivlje »sol Jugoslavije«!
 Toda v sv. pismu stoji tudi pisano:

»Sol je dobra. Ako se pa sol skazi,
 s čim boste solili? Ni ne za zemljo, ne za
 gnoj, temveč se ven vrže. Kdor ima ušesa,
 da posluša, naj sliši!«

—:—

sečno, dočim je Dom in Svet 1918 (druga
 polovica leta) kar 6 mesecev povzel v
 eno številko petih pol! Čudimo se temu
 neredu tembolj, ker drugi slični listi v Ju-
 goslovanski tiskarni redno izhajajo, n. pr.
 Mentor, Vrtec, Lovce, Čebelar, Čas, »Čas«
 je celo že izdal svoj šesti zvezek in s tem
 z mirno vestjo zaključil leto, do-
 čim ga je Dom in Svet komaj začel? Ali
 ni to gorostasno? — In kaj bo posledica
 tega nerednega izhajanja? Dom in Svet se
 nam bo popolnoma odtujil. Prej smo ga
 željno pričakovali vsak mesec; zdaj ga
 sploh skoro nič več ne pričakujemo.

Tako bo list kmalu ubit. — Pa bo
 škoda! Bil se je v zadnjih letih res že
 tako visoko povzpел, in daleč je bil že
 znan. To povdarja tudi dr. Grafenauer ob
 koncu svoje kratke slovstvene zgodovine:
 »Prav zadnji čas, ko je stopil »Domu in
 Svetu« na čelo kot urednik dr. Izidor
 Cankar... in začelo delovati več novih
 založniških zadrug... se kaže v naši knji-
 ževnosti novo, pomlajeno življenje.« Ali
 zadnjih devet mesecev to še velja za Dom
 in Svet?

Da, nastalo je novo, pomlajeno živ-
 ljenje na vseh poljih, zlasti političnem in
 socialnem. Stojimo pred največjo nalogo:
 naš troimenski narod tudi duševno čim-
 prej zediniti. In tu ima naš slovestvo pre-
 lepo poslanstvo. Ali v naši znana staro-
 grška pripovedka o... staroslav-
 nih mest Troje. Teb itd. — to se namreč

„Vinicizem“.

To čudno ime, ki zadnje dni bega raz-
 ne politike in žurnaliste na tak način, ka-
 kor da bi v Vinici na vsakem drevesu vi-
 sel po en JDS-politični možakar, ima svo-
 jo zgodovino, ki pa je vse prej ko tragična.
 Kolikor je na stvari tragike, obstoji v tem,
 da danes nekateri istih, ki so 1. novembra
 l. 1918 od ljudske množice zahtevali prise-
 go, za republiko, danes radi tega s svojimi
 drugimi somišljeniki s pomočjo dr. Žerjava
 iz cele Vinice hočejo napraviti jamo raz-
 bojnikov.

Stvarnega poročila o dogodkih v Vini-
 ci doslej še nismo brali nikjer. Že meseca
 majnika smo od viniškega občinskega od-
 bora prejeli tozadevno pojasnilo, ki ga pa
 z ozirom na tekočo preiskavo nismo hote-
 li priobčiti. Glavne točke tega zanimivega
 poročila priobčujemo danes, da svet spozna
 viniške strahove, ki so grozili obstoju cele
 države, kakor menijo nekateri politiki
 JDS.

Pojasnilo iz Vinice

se glasi:

Odbornišтво občine Vinica pošilja da-
 nes 6. maja pojasnilo o postopanju posest-
 nikov občine Vinice dne 21. aprila tega
 leta.

Nobene škode.

1. Dokazano je, da se niso posestniki
 bunili radi kake politike, tudi je dokazano,
 da niso ta dan naredili škode celi Vinici
 niti za en vinar.

Občinski pečat.

2. Da so nekateri posestniki ta dan
 buno naredili, je povzročilo to, da je žu-
 panstvo odborništvu naznanilo ta dan ob-
 činsko sejo. Ko so se nekateri odborniki
 in posestniki zbrali, predlaga župan, naj
 se podpišejo stranke, da bi se delala že-
 leznica čez Vinico. Nato so vsi soglasno
 odgovorili, da se ni treba podpisovati za
 železnico, dokler se ne bo vedelo za pra-
 vega gospodarja ali vladarja. Nato se je
 župan prenačil, kar sam pripozna, ko jim
 je nato odgovoril: »Ker nečete vi podpi-
 sati, bom jaz sam podpisal in bom dal
 občinski pečat in bo vseeno veljalo.« Na
 to so se nekateri posestniki razsrdili in
 rekli županu, da jim mora izročiti občinski
 pečat, da ne bo delal s pečatom, kar bi
 sam hotel. Na to je rekel župan, da je
 občinski pečat pri Petru Maliču. Potem
 so šli po občinski pečat k Petru Maliču.
 Peter Malič je rekel, da je občinski pečat
 pri g. Lovšinu, učitelju, nakar so šli ponj
 h g. Lovšinu. Ta je rekel spet, da je ob-
 činski pečat pri g. Jure Šterku, nakar so
 šli ponj h g. Jure Šterku. G. Jure Šterk

jim je odgovoril, da je poslal občinski pe-
 čat na okrajno glavarstvo.

Da so za občinski pečat vprašali ne-
 kateri posestniki, je tudi to vzrok, da je
 Ivo Kobe trdil po pričah, da je pred malo
 časa štemplal več bankovcev s Hrvatske-
 ga na občino Vinico. In ves občinski odbor
 je zoper to postopanje ugovarjal, da je šlo
 preko postave, da so v svojih hišah imeli
 občinsko »bofo« tako dolgo gg. Peter Ma-
 lič, Franc Lovšin in Jure Šterk, ker ob-
 činska »bofa« mora biti le v občinski pi-
 sarni.

3. Krivo je tudi to, da ni mogel gosp.
 župan napraviti občinskega računa dalje,
 ker sam ni mogel, druge pomoči pa ni
 imel.

Slavna prisega 1. novembra 1918.

4. Pri nas je res ljudstvo razburjeno
 in na republiko in svobodo nagnjeno. To
 pripozna ves občinski odbor. Res pa je
 tudi, da so gospodje Franc Lovšin, Jure
 Šterk in Peter Malič krivi vse te razbur-
 jenosti, ker ti trije so poslali pozive po
 celi občini, naj pridemo vsi 1. novembra
 1918 v občino.

To pa se je godilo tako-le:

Ko smo se zbrali vsi v občini, stopi
 g. Franc Lovšin, učitelj na prvo mesto in
 prične govor za svobodo in republiko.
 Pred vsem postavi g. Franc Lovšin sebe,
 Petra Maliča in Jure Šterka za občinske
 prveke, na kar jim ni nobeden ugovarjal.

Potem je prišel g. Franc Lovšin go-
 voriti, kako nas je zatirala Nemčija, Av-
 strija in Srbija. Poslal je g. Lovšin po žan-
 darmerijo, na kar je prišel samo gospod
 stražmojster. Potem je govoril g. Lovšin:

»Možje in fantje! Od današnjega dne-
 va vas več nikdar ne smejo žandarji go-
 niti k vojakom, zdaj je svoboda, zdaj bodo
 šli le ti k vojakom, ki bodo šli sami radi
 za dobro plačo. In od danes niso več žan-
 darji, ampak policaji!« Potem je gospod
 Lovšin vprašal po najstarejšem možu med
 nami. Oglasil se je silovasi mož iz Peru-
 dine, star okoli 80 let. Tega je postavil g.
 Lovšin za prezidenta ter ga postavil na
 sredo mize. In g. Lovšin je zapovedal pri-
 nesti dve sveči na svečnikih in Božje raz-
 pelo po svojem dolgem govoru, ki ga je
 govoril na svobodo in republiko, da več
 ne bomo imeli nikdar cesarja in več ni-
 kdar kralja, ampak svobodo, kakršno ima
 Amerika, Angleška in Francija. Nato je
 zapovedal g. Lovšin vsem dvigniti na
 desni roki tri prste kvišku in smo morali
 izgovarjati besede na svobodo ali republi-
 ko za g. Lovšinom, in sicer:

»Mi vsi prisegamo na svobodo in re-
 publiko pričo živega Boga tako resnično
 kakor nam Bog pomoli!«

LISTEK.

Dom in Svet.

Iz kroga naročnikov.

Kaj je z letošnjim Dom in Svetom?
 Začuden se o tem vprašujemo naročniki
 zunaj, na kmetih, ki nimamo stikov z
 uredniškimi tajnostmi in — morda — te-
 žavami. Le pomislite: Letos smo že v ju-
 liju, torej v sedmem mesecu leta, Dom
 in Svet je pa izšel šele za januar in fe-
 bruar (v eni številki)! Zaostal je torej za
 celih 5 mesecev! Ali ga sploh ne bo več?
 Ali je o Kresu zmrznil kakor že par dru-
 gih slovenskih časnikov letos? Na vsak
 način je blizu smrti, zakaj dihanje njego-
 ve je že silno počasno. Računajte: v 9 me-
 secih je izšel — dvakrat; če pojde tako
 naprej, bo v 9 letih izšel 24 krat. Tolikrat
 je prva leta izšel v enem letu, takrat,
 pred dvajsetimi leti pod uredništvom ne-
 umornega dr. Fr. Lampeta. Ali se je
 torej že tako postaral, da je dobil nadu-
 ho? Če bo izhajal v takih presledkih, bo-
 do kritike o knjigah iz leta 1918. prišle v
 javnost ravno leta 1921. In bodo seveda
 aktualne, zanimive... Saj upoštevamo
 razne težkoče, ali vendar — zakaj pa
 drugi enaki listi izhajajo čisto redno?
 »Ljubljanskega Zvona« n. pr. je že 6. šte-
 vilka zunaj, in sicer — kar mu moramo
 v posebno zaslugi šteti — izhaja res me-

»klerikalci« vendar niso sami mračnjaki,
 banavzi najnižje vrste, ampak uspešno
 tekmujejo v večnojasnem kraljestvu le-
 pote z vsemi drugimi?

Koliko razlogov torej, da bi Dom in
 Svet mesečno redno izhajal! A mesto te-
 ga — v 9 mesecih dvakrat! Kje je krivda?
 V tiskarni je ni, kakor smo že prej ome-
 nili; mora biti torej neke drugod. Pri
 sotrudnikih je tudi ni, ker, kakor vidi-
 mo, se oglašajo stari in novi, a vsi mar-
 ljivi, navdušeni. Tudi pri nas, naročnikih
 je ne more biti, ker smo — kakor vemo
 — v ogromni večini zvesti ostali ves čas.
 Kje torej je krivda?

Z novim letom je prejšnji urednik dr.
 Izidor Cankar, kakor smo čitali v »Slo-
 vencu«, odložil uredništvo. Tu — se zdi
 — ni vse v redu. Zato prosimo odbor
 Tiskovnega društva: naj tu poseže vmes.
 Prekrasno slika isti F. S. Finžgar važno
 vlogo urednikovo pri Dom in Svetu:
 »Urednik mora biti tisto središče, ki vabi,
 ki združuje, ki vodi. Urednik mora svojo
 reč razumeti, mora čisto jasno poznati
 svoj cilj, mora biti odkritosrčen, potrpež-
 ljiv s sotrudniki, ne sme nikomur dajati
 potuho.« Ali bi odbor res ne mogel dobiti
 v krogu mladih sotrudnikov moža s
 temi nujnimi lastnostmi? Vemo, odbor
 K. T. D. ima v svojem okrilju listov,
 kolikor je dni v mesecu, če ne več, am-
 pak kot zadnji caplja zdaj — Dom in Svet.

—:—

Priseglo je gotovo blizu 500 oseb. Ko je ljudstvo priseglo, je vzel g. Lovšin barjak in nas je peljal, noseč on sam barjak, okoli vse Vinice z vikanjem: »Živijo svoboda! Živijo republika! Živijo Wilson! Živijo Amerika!« Ko smo prišli do žandarske postaje, so rekli ti novi prvaki občine, da morajo žandari takoj sneti tablo žandarske postaje. Med tem sprevodom so oddajali nebrojne strele. Od tistega dneva je vse ljudstvo kranjsko in hrvaško razburjeno, se drži slavne prisega, ki jo je vodil g. Franc Lovšin, g. Jure Šterk in g. Peter Malič.

Prošnja.

Ker so se te tri navedene osebe pre-nagile, radi tega prosi občinski odbor, naj bi te tri osebe nazaj vzele svojo pomoto, in naj bi dokazali ljudstvu, kaj je na stvari pomote.

Ponižno prosi ves občinski odbor viniški slavno okrajno glavarstvo in slavno okrajno sodnijo v Črnomlju, da bi pomogli, da bi prišel naš gospod župnik Jure König domov iz zapora, ker mi vsi odborniki z županom vred hočemo položiti prisego, da niso gospod župnik nikdar rekli ne v cerkvi, ne v župnišču, niti kje druge nobene besede zoper vladno ali zoper državo.

Kar se je godilo 1. novembra 1918 in kar se je zgodilo 21. aprila 1919, za vse to niso gospod župnik nič vedeli in se tudi niso nič mešali v politiko. (Na koncu je izrečena prošnja, da se g. župnik König izpusti na svobodo. Ur.)

Županstvo občine Vinica, 8. maja 1919.

Jure Benetič, Franjo Mihelič,
občinski svetovalec. župan.

»Boljševiki v procesiji.«

Za tem skromnim in preprostim pojasnilom, ki kaže vso enostavnost položaja na Vinici, je kaj mikavno brati poročilo torkovega »Naroda« o boljševikih, ki so šli v procesiji župnika sprejemati. To je najnovejši tip boljševizma, kakor se je porodil v glavi »Narodovega« informatorja. Tak le je dobesedno po »Narodu«:

»Sprejem župnika Königa na Vinici. Znan je »vinicizem« in njega povzročitelj župnik Juraj König. Radi izgrediv je bil dalje časa v preiskovalnem zaporu v Novem mestu. Potem so ga pa izpustili domov, toda sam bog ve zakaj. Pa na tako neroden dan je bil izpuščen, da se je vračal kakor zmagovalni triumfator domov. Bilo je namreč na praznik, ki se praznuje tudi s procesijami. In glej, viniški boljševiki so mu šli ven iz vasi z veliko slavnostno procesijo nasproti, vsi zvonovi so zvonili, ljudje so ga nagovorili in v triumfu peljali v Vinico. Tako se je čisto po nepotrebnem na zunaj na najslavesnejši način praznovala zmaga boljševizma nad državo. Zakaj so dopustili policajne oblasti tak demonstrativni sprejem človeka, ki je vedno roval proti vsaki oblasti in disciplini in ki je v sodni preiskavi? Ni čuda, da dviga boljševizem ponosno svojo glavo. Pa menda ni bilo zakulisnih intervencij?«

Mirovni posvet.

lirovna pogodba v francoski zbornici. LDU Saint Germain, 2. julija. (ČTU). »Neue Freie Presse« prinaša vesti pariskih listov o seji zbornice, v kateri je Clemenceau predložil mirovno pogodbo. V zbornici je bilo vse tiho, ko je stopil v dvorano Clemenceau v spremstvu vseh ministrov in državnih podtajnikov. Ko je Deschanel v svojem nagovoru pozdravil Alzacijo-Loreno, so vsi poslanci skočili s svojih klopi in ploskali. Ko je govoril o

mrtvecih in rekel, da so francoski vojaki večji, kot jih je poznala zgodovina, je vzkipelo brozmejno navdušenje. Nato je ginjen govoril Clemenceau in rekel: »Vodili bomo ta mir, kakor smo vodili vojno, z voljo, katero nič ne bo moglo upogniti.«

Odgovor turškim delegatom.

LDU Pariz, 27. junija. (DunKU. — Zakasnelo.) Agence Havas poroča: Predsednik mirovne konference Clemenceau povdarja v svojem odgovoru na spomenico turške delegacije, da svet aliiranih in asociiranih držav ne more pritrditi temu, da bi se turška država vzpostavila v svojem obsegu, ki ga je imela pred vojsko, niti ne more pritrditi argumentom, na katere se sklicuje spomenica. Svet aliiranih držav noče, da bi se načelo politične kontraverze. Dejstvo je, da Turčija ni sposobna vladati druge narode. Povsod, kamor so prišli Turki, so širili uničenje. Aliiranci imajo nalogo urediti usodo narodov, ki so bili podvrženi turški vladni. Clemenceau zavrača verske pomisleke, ki jih navaja turška spomenica.

Vprašanje Vzhodne Galicije.

LDU Lyon, 1. julija. (ČTU). Poljski listi poročajo, da je svet petorice vprašanje Vzhodne Galicije rešil tako, da se morajo v ozemlju od Sanoka do Črnovic razorožiti poljske in ukrajinske čete ter da bo po preteku enega leta odločil plebiscit pod vodstvom ententnih funkcionarjev.

Viljem ne pride pred sodišče.

LDU Saint Germain, 28. junija. (DKU. Zakasnelo.) »Chicago Tribune« zatrjuje, da sta Wilson in Lansing absolutno proti temu, da bi cesarja Viljema stavili pred sodišče, ker za to ni pravne podlage in ker ga nočejo napraviti za mučenika. Belgija, ki naj bi bila glavna priča, je svoje želje preklcala, ker ima sama kralja in vsled tega noče na ta način omalovaževati monarhičnega principa. Tudi Francija je proti temu, da bi napravili Hohenzollernce za mučenike. Menijo torej, da bo vsa zadeva usahnila v pesku, ker se ne morejo obsoditi drugi obtoženci, ako izpustijo glavnega krivca.

Razna poročila.

Promet med Italijo in Nemško Avstrijo. LDU Inomost, 28. junija. (DKU. Zakasnelo.) »Innsbrucker Nachrichten« poročajo: Te dni so bila v Inomostu pogajanja med zastopniki italijanske vlade, nemško-avstrijskih oblasti in južne železnice radi zopetne otvoritve normalnega osebnega in tovarnega prometa preko Brennerja in v Pustriški dolini. Pogajanja so se bavila tudi z ureditvijo poštne, policijske, carinske, zdravstvene in veterinarske službe ter imela splošno zadovoljiv uspeh. Upajo torej, da bo med Nemško Avstrijo in Italijo kmalu odprt redni železniški in poštni promet.

Rumuni se ne umaknejo.

LDU Bukarešta, 30. junija. (RDU Dacia.) Poluraadni list »Vitorul« piše, da Rumuni svojih čet ne bodo umaknili s Tise, dokler aliiranci ne bodo dali popolne garancije za to, da Ogrri ne bodo več napadali Rumunov. Ogrska grozodejstva na stari demarkacijski črti so dokazala dovolj, koliko se sme zaupati Mažarom. Zato rumunska armada za enkrat ne sme zapustiti strateške črte, ki jo varuje pred boljševiškim napadi.

Politične razmere v Rumuniji.

LDU Bukarešta, 30. junija. (RDU Dacia.) Predsednik narodne konservativne

stranke, Take Jonsescu, je imel včeraj daljši razgovor s predsednikom narodne lige, generalom Averescujem, s katerim sta se v glavnih potezih zedinila glede zunanje in notranje politike. Obe stranki se bosta pri prihodnjih volitvah skupaj borili.

LDU Bukarešta, 30. junija. (RDU Dacia.) Kralj Ferdinand je v avdijenci sprejel generala Averescuja, ki je opozoril kralja na velike napake, katere je storila liberalna vlada.

Vprašanje Predarlske.

LDU Bern, 28. junija. (DKU. Zakasnelo.) Švicarska brzojavna agentura javlja: Na interpelacijo, kako stališče naj zavzame švicarska vlada glede vprašanja pridružitve Predarlske, je odgovoril šef političnega oddelka, da zavezni svet o tej zadevi še ni sklepal. Predarlski so obvestili zavezni svet, da se je nad 80 odstotkov volilnih upravičencev izreklo za pridružitve k Švici. Švica zastopa mnenje, da mora najprej mednarodno stališče postati popolnoma jasno, preden se more pečati z zadevo. Gre predvsem za politično vprašanje. Švica ne bo nikoli dovolila, da bi pridružitve Predarlske dala povod za kompenzačno vprašanje. Bistvo pridružitve je v tem, se li more predarlsko prebivalstvo tako priljučiti s švicarskim prebivalstvom, da bi oboji postali ene krvi in enega duha. Ako hočejo Predarlski priti v Švico samo iz gospodarskih vzrokov, materialno računajo, da bi našli izhod iz nesrečnega zamotanega položaja, bi jih Švica zavrnila. Kdor hoče priti v Švico, mora storiti to vsled resnega nagnjenja brez stranskih in zahrbtnih misli.

Lakota v Budimpešti.

LDU Dunaj, 2. julija. (ČTU). V Budimpešti je strašna lakota. Na tisoče ljudi zapušča mesto. Cele karavane potujejo proti zahodni Ogrski in avstrijski meji.

Politične novice.

+ O tihotapski zadevi pri čekovnem uradu v Ljubljani piše na naš včerajšnji članek sinočnji »Slov. Narod« ter se hudeje, češ da le namigavamo. Nervoznost je vedno znak slabosti, zato »Narod« svarimo pred njo. Bomo že govorili, ko se bo nam zdelo. Toda nič ne škodi, če ponatisemo po »Narodu« naslednje stavke: »Nam je sicer znano, da se je po čekovnem uradu izvršilo tihotapstvo, pri katerem je soudeležena ljubljanska trgovska tvrdka Geršak. V zadevi je uvedena kazenska preiskava. Niti na misel ne pride JDS, da bi hotela na potek preiskave kakorkoli vplivati. Obratno! Ako se dožene krivda, mora slediti brezobzirna kazen! Da bi bil v to afero zapleten kak vodilni mož JDS, je laž, ki je »Slovenec« dobrodošla in za katero bo moral dajati odgovor, čim bi imel pogum, povedati, koga misli. Mi ga na to pozivamo. Ne njemu, ampak svojim somišljenikom povejmo, da ne bi stranka štedila nikogar izmed sebe, ki bi se mu dokazala kakšna nekorektnost, da bo pa brez pardona obsežen vsakdo, ki krade čast brez dokazov.« — »Narod« je tedaj povedal, da je v tihotapstvo pri čekovnem uradu zapletena ljubljanska trgovska tvrdka Geršak. Mi dostavljamo le še to, da je imejteljica te tvrdke gospa dr. Pestotnikova, soproga poslanca JDS in bivšega poverjenika za promet, pod čegar uradovanjem se je ustanavljal čekovni urad.

+ O viniškem boljševizmu venomer pisari »Slov. Narod« na tak način, da mo-

re njegove bralce ob čitanju vsake notice politično kurja polt. Nam se zdi tako pisarjenje ne le skrajno neprevidno, marveč tudi popolnoma brezmiselnost. Ne slikajte vraga na steno, ki ga ni in ne škodujte s tem dobremu glasu našega ljudstva. Da pa ljudstvo da duška svoji volji na način, kakor more in zna, to vendar ni noben zločin, še manj pa boljševizem. To bi gospodje demokrati morali znati, saj demokracija obstoji v tem, da ljudstvo sme povedati svoje mnenje. Če je mnenje ljudstva napačno, je dolžnost pravih demokratov, da ga pouče. Vislice in rabli so bila sicer enostavna sredstva za utrjevanje državne ideje v absolutističnih državah, toda demokracijo se taka sredstva malo pomagajo. Pa škoda, da za demokracijo pojmovanje naši gospodje demokrati niso bili rojeni.

+ »Odgovornik« Pod tem naslovom piše včerajšnji »Naprejek«: »Med »Slovenecem« in »Slov. Narodom« se vrši ljut boj. O stvari sami bomo še izpregovorili, ko nam bo ta in ona stvar na tej in oni strani povsem jasna. Da bo »Narod« igral do kraja klavno vlogo, trdimo sicer lahko že sedaj. Toda s to ugotovitvijo ne povemo pravzaprav nič novega. Zaenkrat nam je ta polemika že odkrila stvari, ki osvetljujejo dokaj upravne nazore takozvanih odločujočih činiteljev. Tako n. pr. vemo, da se je poročalo v Belgradu o teh in onih rečeh ad usum delphini in preko vseh poklicanih inštantc, kar samovoljno, ne oziraje se na temeljne zakone in norme konstitucionalne države. Seveda se vse to v polemiki kolikor mogoče prikriva in zavija. Mi pa hočemo vedeti takoj, če je res, kar se trdi, da je dr. Žerjav sam poročal in nastopal v Belgradu na oni slikoviti in povsem izvirni način, ki ga »Slovenec« navaja. To želimo vedeti, ta odgovor zahtevamo. Ali je gosp. deželni podpredsednik zares zakrivil te nezakonitosti ali ne. Kratka, precizna izjava bi razbistrla situacijo bolj nego vse dolgovazne polemike. Izpregovorite!« — »Naprejek« bo ravno tako zaman čakal preciznega odgovora, kakor ga zaman čakamo mi. Toda »Narodovo« zavijanje, sklep JDS o demisiji je tudi odgovor.

+ Angleži o spremembi italijanske vlade. »Times« pišejo z ozirom na spremembo v italijanski vladi: Vsi zavezniški pozdravljajo hitro rešitev italijanske ministrske krize. Težje bo rešil Nitti notranjo krizo, katero so povzročili njegovi predniki. Mesto, da bi vodil velikopotezno svetovno politiko, se je Orlando od svojih tovarišev pustil voditi po strankarskih poteh, na katere mu zavezniški niso mogli slediti. Za mnoge napake Orlando je Nitti sicer soodgovoren, vendar se je še pravočasno umaknil. Ako bo Nitti hodil po ravnem potu pravice in resnično zastopal italijanske interese, lahko računa na angleško pomoč. Prvi korak, ki ga stori, mora biti izmenjava italijanske mirovne delegacije. Želimo, da tozadevno postopa sporazumno z zavezniki in se reši iz zagate, v katero sta Orlando in Sonnino privedla Italijo.

Dnevne novice.

— Župnim uradom! V zmislu dopisa deželne vlade za Slovenijo, poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani z dne 30. junija 1919 št. 1896 se župnim uradom in gg. duhovnikom nujno priporoča sodelovanje pri nameravanem cvetličnem dnevu dne 6. oziroma 12. julija 1919 v prid našim vojnim poškodovancem, vdovam in sirotam padlih in umrlih vojakov. Natančnejši podatki in

Antek.

Poljsko napisal Boleslav Prus.

(Dalje.)

»Tetete!... se je odrezal eden gospodarjev — »saj učitelja plača vendar srenja! Učitelju bi ne bilo treba ničesar plačati. — Seveda take potem slabše uči, ki mu posebej ne plačajo.«

»Ali je dober profesor?«

»Oo — kaj še!... Samo govorite z njim! Ali uči, kakor se mu posreči. Moj fant hodi k njemu šele tretje leto, pa zna že vso abecedo naprej in nazaj.«

»Kaj bo to, abeceda!« — ga je zavrnil drugi kmet.

»Je nekaj« — je dejal prvi. »Ali niste slišali, kaj pravijo naš župan: »Če bi jaz znal abecedo, bi pri taki občini imel več kot tisoč rubljev dohodkov, toliko, kakor pisar.«

Nekaj dni pozneje je šel Antek prvič v šolo. Zdelo se mu je podobno kakor v krčmi: velika omara v kotu, le klopi so bile drugače drugače kakor v cerkvi, le da so v šoli tudi kurili v peči, a ker so se vrata slabo zapirala, je malo zeblo. Otroci so imeli vsi rdeče obraze in stiskali roke v rokavice; učitelj je hodil v kožuhi in ovčinasti kapi gorindol. V šolskih kotih je stal beli mrz in obračal na vse svoje iskrene oči.

Antka so posadili med tiste, ki niso še poznali črk, in pouk se je začel.

Matj je Antka opozorila, da se mora izmed vseh odlikovati in on ji je to tudi obljubil.

»Pazite, otroci!« učitelj je vzel v koščen roke kredo in narisal nekaj na tablo. »To črko si boste lahko zapomnili, ker je prav taka, kakor kozaški ples in bere se A. Tihota tam, osli!... Ponovite: a... a... a...«

»A!... a!... a!...« so zakričali v zboru učenci prvega razreda.

Nad vsemi se je odlikoval Antkov glas. Ali učitelj ga ni še opazil. To je dečka zabolelo in razdražilo njegovo častihlepe.

Učitelj je narisal drugi znak.

»To črko,« je rekel, »si zapomnite še lažje, ker je ravno taka kakor presta. Ali ste že videli presto?«

»Vojtek je že videl, ali mi, žal, še ne...« se je odzval eden.

»No, tedaj si zapomnite, da je presta podobna tej črki, ki se ji pravi B. Recite: be! be!«

Zbor je ponovil: be! be! — toda Antek se je to pot v resnici odlikoval. Nastavil je obe roki na usta in zableketal kot leto staro tele.

Vsa šola je buknila v smeh, a učitelj se je stresel v jezi.

»He!« je zakričal nad Antekom. »Tak

lopov si ti tedaj! Ali je šola hlev? Položite ga na klop!«

Deček je začudenja okamenel, ali ni se še zavedel, že sta ga pograbila dva najmočnejša šolarja, vlekla ga na sredo in ga položila na klop.

Antek še ni razumel, kaj hočejo z njim, a že je začutil par močnih udarcev in zaslišal opomin:

»Ali mi boš še bleketal, nesnaga! Kaj?«

Pustili so ga. Deček se je otrese kakor pes, ki se izkoplje iz mrzle vode in šel na svoje mesto.

Učitelj je narisal tretjo, potem četrto črko, otroci so v zboru ponavljali, nato je prišlo izpraševanje.

Prvi je moral odgovorjati Antek.

»Kako se imenuje ta črka?« je vprašal učitelj.

»A!« — je odgovoril deček.

»A druga?«

Antek je molčal.

»Druga se imenuje be. Ponovi oseli!«

Antek je zopet molčal.

»Ponovi, oseli!«

»Ali bi bil neumen! ali bi bil neumen,« je zamrmral deček, dobro vedoč, da v šoli ne sme bleketati.

»Kaj lopov, ti si trmoglav? Na klop z njim!«

In vnovič so ga pograbili ravno isti šolarji kakor prej, in učitelj mu je nalo-

žil ravno toliko udarcev in kričal: »Ne bodi mi trmast! Ne bodi mi trmast!«

Četrte ure potem se je začel pouk višjega oddelka, a nižji je odšel na oddih v profesorjevo kuhinjo. Tam so nekateri pod gospodinjinim vodstvom lupili krumpir, drugi nosili vodo, tretji krme za kravo in pri tem opravilu jim je minilo dopoldne.

Ko je Antek prišel domov, ga je vprašala mati: »No, ali si se učil?«

»Učil.«

»Ali si kaj dobil?«

»O pa še kakol! Dvakrat.«

»Za znanje?«

»O ne, na klop so me dali.«

»Vidiš, to je začetek! Šele pozneje boš dobil tudi kaj za znanje!« ga je potolažila mati.

Antek se je poln skrbi zamislil.

»To, to« — si je mislil, »naj me že tepe, če hoče, ali najprej mi mora pokazati, kako se stavijo mlinci.«

Od tega časa so se učenci nižjega oddelka neprenehoma učili prvih črtih črk, a potem so šli po navadi v kuhinjo ali pa dvorišče pomagat profesorjevi ženi. O mlinih ni bilo govora.

Nekega dne je bilo na dvorišču malo manj mrzlo; tudi profesorju se je malo otajalo srce, zato je hotel razložiti svojim mlajšim gojencem korist pisanja

(Dalje.)

razlogi za te nabirke in to delo krščanske milodarnosti so razvidni iz tozadevnega oklica poverjeništa za socialno skrb, ki je bil objavljen te dni v časnikih. Župnim uradom se nadalje naroča, da naj, v kolikor tega še niso storili, nemudoma pošljejo ordinariatu zneske cerkvene nabirke, naravnane v isti namen s pozivom v škofij-skem Listu 1919 str. 40. Škofijski ordinari-riat v Ljubljani, dne 2. junija 1919.

— **Pojasnilo** k oklicu poverjeništa za socialno skrb v cvetlični dan v Sloveniji dne 6. julija 1919. Cvetlični dan v prid invalidom je določen na imendan kralja Petra I. 12. julija v kmečkih občinah in industrijskih krajih in pričakovati od cvetličnega dneva mnogo uspehov, ker pade ta dan na delavnik, ko je vse prebivalstvo pri svojem delu. Da se pa tudi ti kraji pritegnejo k sodelovanju je poverjeništa za socialno skrb povabilo županstva, župne urade, šolska vodstva, društva in korporacije, da prirede cvetlični dan v nedeljo dne 6. julija. Ker se pa namerava prirrediti cvetlični dan v prid invalidom v soboto 12. julija, tam se cvetlični dan v nedeljo dne 6. julija ne vrši, to je zlasti v mestih. V tem smislu je tolmačiti oklic poverjeništa.

Poverjeništa za socialno skrb. — **Umrli** je na Sladki gori, Šmarje pri Jelšah, župnik Martin Kranjc včeraj, dne 2. julija. Pogreb bo v petek, dne 4. t. m. ob 10. uri dopoldne. N. v. m. p.

— **Umrli** je včeraj 2. julija v Mogojnici pri Celju po dolgi mučni bolezni g. Andrej Munih, pokojnik je bil samonikl. častnikar. Več let je bil urednik »Edinosti« v Trstu. Pred vojsko leta 1914. je začel na lastne stroške v Trstu izdajati list »Jugoslavija«, v katerem je odločno nastopal za naše narodne interese. Vsled tega je bil list zelo pogosto konfisciran in je moral prenehati izhajati. Po pričetku vojske je bil Munih občinski tajnik v Dolini pri Trstu, kjer se je neki večer izrazil, da simpatizira z Rusijo. Orožniki so ga ovadili ter je bil vsled tega od vojaškega sodišča obsojen na štiri in polletno ječo. V samotni celici v Karlauskih ječah je pretrpel kazeno do amnestije. Ko se je vrnil iz zapora, je bil tajnik S. K. Z. v Mariboru, na kar je pred božičem t. l. prevzel uredništvo ljubljanske »Jugoslavije«. Pred nekaj tedni je odšel na dopust vsled bolezni, kateri je sedaj podle-gl. Nakopal si je bolezen v ječi. Žrtev starega avstrijskega režima. Blag mu spomin!

— **Počitniško zborovanje katoliškega dijaštva v Ljubljani.** Vsak udeleženec zborovanja 7., 8. in 9. avgusta 1919, ki reflektira na hrano in stanovanje v Ljubljani, naj se zanesljivo javi potom dopisnice in obenem naznani svoje počitniško bivališče na tajnika Jegliča Franja, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 91 najkasneje do 25. julija 1919. — Pripravljalni odbor.

— **Vesela novica iz Basla za naše rojake.** Naš rojak gospod Albin Kunc v Baslu, Centralbahnstr. 21, je prejel poročilo iz Amerike, da so zaboji z blagom za naše rojake od The Jugoslav Relief iz Chicago Ullinois dne 11. junija odposlani iz Newyor-ka v Trst s parnikom »Argentiniya« ter pridejo zaboji v najkrajšem času na določene naslove v Jugoslavijo. Potrdila in pisma naj se na zgoraj omenjeni naslov zopet pošljejo.

— **Finžgarjeva »Veriga«** je ravnokar izšla in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena K 5, oziroma z draginjsko doklado vred K 5.50.

— **Dolenja vas pri Ribnici.** V nedeljo, dne 22. junija je vprizorila šolska mladina igro »Jačode« z nagovorom staršem, petjem in deklaracijami. Starši so se udeležili v obilnem številu, najboljši dokaz, kako razumevajo namen takih prireditev. Prispevali so lepo vsoto 121 K 20 vin. za nakup knjig šolske knjižnice. Igra se ponovi v nedeljo, dne 6. julija.

— **Vič.** Dva visoka obiska bomo imeli prihodnji dve nedelji. Dne 6. julija bo tukajšnja frančiškanska rezidencija vizitiral p. Avguštin Juničič, kot odposlanec general-ministra frančiškanskega reda. V nedeljo ob pol 4. uri popoldne bo imel govor za tukajšnje tretjerednike. P. ogovoru bo podelil papežev blagoslov. 13. julija bo pa prevz. g. knezoškof izvršil kanonično vizitacijo župnije in malim podelil zakrament sv. birmе.

— **Zidani most.** Na Vidov dan se je nabralo za invalide 208 kron 6 vin. Hvala darovalcem in nabiralkam-učenkam.

— **Prenos čekovne imovine iz Dunaja.** Delegaciji ministrstva financ dohajajo vedno pogostejše vprašanja, kdaj se ta akcija izvede. Občinstvo se opozarja, da bo to mogoče š le, čim bo Nemška Avstrija razveljavila svoje zaporne odredbe. Pričakovati je, da se to zgodi že s podpisom mirovne pogodbe, dotlej pa je vsak korak brezuspešen in v teh vnanjepolitičnih razmerah tiči tudi edini vzrok, da se je stvar dosedaj zavlekla. Delegat: dr. Šavnik s. r.

— **Pravoslavne izpraševalne komisije v Ljubljani.** Kakor slišimo in čitamo sedaj v listih, začnejo pravoslavne izpraševalne komisije poslovati šele koncem septembra. — Zakaj tako pozno? — Za take ko-

misije je potrebno samo imenovanje članov komisije, ki takoj lahko posluje. — Ako začne komisija s svojim poslovanjem tako pozno, nima pravzaprav za kandidate nikakega pomena, ker se v tem roku vrše izpiti tudi že na vseučiliščih v Pragi kakor tudi v Zagrebu. — Veliko dobrega bi napravile te komisije, ako začno poslovati že koncem julija in nadaljujejo svoje delo tudi o počitnicah, ko na univerzah delo počiva. — Ako si kandidat pridobi samo en mesec dni pri izpitihi, je pri teh razmerah zanj kakor tudi za občnost velikega pomena. Dijaki, ki so bili v vojski, so itak že zadosti trpeli in veliko izgubili.

— **Vrednost mornariškim častnikom itd.** Z ozirom na notico »Zelo važno za častnike itd.«, katera je bila od Komande dravske divizijske oblasti pravkar objavljena v časopisih in po kateri morajo vsi častniki, ki so vložili prošnjo za sprejem v skupno vojsko, naknadno vpsolati podatke pristojnosti, se naznanja, da se omenjena notica ne nanaša na mornarično osebo, katero je vložilo sprejemno prošnjo. — Evidenčni urad za mornarico, Ljubljana.

— **Zasebno uradništvo Slovenije,** zbrano na izrednem občnem zboru v Mestnem domu v Ljubljani dne 26. junija t. l. je sprejelo naslednjo resolucijo: I. Zasebno uradništvo Slovenije je prišlo do spoznanja in prepričanja, da se z vednim povišanjem službenih prejemkov uradništvu njegovemu gnotnemu položaju ne more od pomoči, ker sledi vsakokratnemu povišani plač vedno tudi povisjanje cen življenskim potrebščinam in se tudi plače ne morejo nikoli v oni meri zvišati, da bi dosegale tržno ceno. Vsled tega zasebno uradništvo odločno zahteva: Pokrajinska vlada za Slovenijo v Ljubljani in osrednja vlada kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Belgradu naj nemudoma ukrenete, da se cene vsakdanjih življenskim potrebščinam znižajo, kar se more zgoditi z odprtjem mej, odpravo carine in preprečenjem veriženja. II. Zasebno uradništvo zbrano na izrednem občnem zboru dne 29. junija t. l. nuino prosi deželno vlado, da nemudoma ukrene, da bode po deželni vnočevalnici v Ljudski mesnici prodajano meso dostopno za isto ceno, kakor javnim uradnikom, tudi vsem vrstam zasebnega uradništva. III. Zasebno uradništvo zbrano na občnem zboru dne 29. junija t. l. zahteva čimprejšnjo uvedbo splošnega ljudskega zavarovanja, starostno in invalidetno zavarovanje ter preskrbo vdov in sirot.

— **Vseučiliška vest.** Za dekana medicinske fakultete v Zagrebu je izvoljen za šolsko leto 1919-20 javni-redni profesor dr. Boris Zarnik. Za prodekana bo profesor dr. Miroslav pl. Čačković.

— **Zvišane delniške glavnice Hrvatske zemaljske banke d. d., Osijek.** Ravnateljstvo te banke je sklenilo v seji z dne 18. junija t. l., da prevede zvišanje delniške glavnice za K 20.000.000 in sicer na podlagi pooblastila občnega zbora delničarjev z dne 10. decembra m. l. potom javne subskripcije, odnosno z oddajo iz proste roke. Podrobni pogoji so razvidni iz današnjega inserata. Vsled tega zvišanja bode znašala vplačana delniška glavnica Hrvatske zemaljske banke nom. K 50 milijonov.

— **Radovljica.** Prostov, gasilno društvo v Radovljici priredi v nedeljo 6. julija t. l. ob 3. popoldne v graščinskem vrtu veliko veselico s koncertom, tombolo itd. Pri veselici sodeluje tudi domači pevski zbor in godb. orkester. Za vsestransko postrežbo in zabavo bo preskrbljeno. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, se darila hvaležno sprejemajo. Vstopnina 2 K. K obilni udeležbi najvjudneje vabi odbor.

— **Prijava socialnih in podpornih uredb.** Minister za socialno politiko je izdal naredbo z dne 13. junija 1919, št. 3283, o prijavi socialnih zavarovalnih in podpornih uredb, objavljeno v tuk. uradnem listu št. CX. Namo opozarjamo zlasti vsa manjša zavarovalna in podporna društva, pa tudi vse stanovske in strokovne organizacije kmetov, obrtnikov, delavcev, uradnikov in podjetnikov, ki dajejo svojim članom redne podpore za slučaj bolezni, iznemoglosti, starosti, doživlja ali brezposelnosti, zlasti pa vse podjetnike, ki imajo svoje nameščence zavarovane z nadomestno pogodbo ali pri nadomestnih zavodih pokojninskega zavarovanja. Točna izvedba prijave je v interesu članov in podizstnikov samih, ker bo služila kot podlaga za razne panoge bodočega socialnega zavarovanja, pa tudi za varstvo pravic v inozemstvu zavarovanih nameščencev.

Ljubljanske novice.

lj Šentjakobska prosveta. Danes, v četrtek, dne 3. t. m. zvečer točno ob četrt na 9. uro je v dvorani šentjakobske prosvete sestanek glede dekliske telovadbe. Gospodične, ki so se priglasile, naj se zanesljivo vse udeležijo!

lj Zvesto Srce. Propoved v nedeljo, dne 6. julija, ob 7. uri zvečer v jezuitski kapeli

lj Glasbena Matica. Opozarjamo na današnji koncert. Brata Jovanovića sta povsod, kjer sta nastopila, izzvala v popolnem obsegu senzacijo, doslej v Zagrebu, Osijeku, Belgradu, Sarajevu, na Dunaju in v Parizu. Pri poslušanju teh mladih umetnikov prevzame občinstvo siln entuzijazem, orkan radosti in svečanega razpoloženja. Tako veliko in svečano razpoloženje morejo izvajati le pravi, od Boga nadarjeni umetniki. Dva mila, zdrava, 12- in 15-letna dečka nosita v sebi silen plamen umetnosti, ki zapali srce in dušo k ognju umetnosti. Umetnost teh bratov je absolutna, od rojstva dana. K talentu pa je pridružena še izvrstna, nad vse solidna ševčikova šola, tako da bo ta jugoslovanski biser svetil po celi Jugoslaviji in v par letih po vsem muzikalnem svetu.

lj Izlet ljubljanske podružnice S. D. Z. Podružnica priredi 26. julija 1919 izlet na Sv. Katarino pri Ljubljani. Dopoldne je predavanje in razgovor o delu podružnice, popoldne pa IV. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila odbor-nikov; 2. poročila preglednikov; 3. volitev novega odbora; 4. slučajnosti. Odbor poziva vse tovr. člane in posebno še abiturijente in srednješolce, da radi važnosti pridejo v čim večjem številu. V slučaju slabega vremena se vrši izlet dne 28. julija. Odbor.

lj Šišenski prosveta je po vojnem premoru uprizorila igro »Domen«. Igra igrala se je prvopot na Telovo v šolski telovadnici v Sp. Šiški in naslednjo nedeljo v dvorani izobraževalnega društva v Preski, preteklo nedeljo pa zopet v šolski telovadnici v Sp. Šiški. — Vse tri predstave so bile dobro obiskane in prosveta je dosegla popoln gnoten uspeh. — Zahvala gre v tem oziru našim vrlim igralkam in igralcem, ter njih neumornemu režiserju g. Rozmanu. Igra je bila razmeram primerno zelo dobro uprizorjena. Med igralkami in igralci se je dočnalo mnogo talentov, katere je treba seveda še vzgojiti. Dobro so pogodile svoje vloge Vida Štrukelj (Meta), Iva Orehek (Anka), med moškimi so se posebno odlikovali Dimnik (Sova), Rozman (Domen), Falatov (Špilkin Jožek), Kranjc (Urh), Kožuh (Jurec). Tudi vsi drugi so se dobro priučili, ter vse storili, da je igra dobro prospela. Pot je začrtana, led prebit, sedaj pa vztrajno naprej po začrtani poti.

lj Dr. Minaš Fran se je vrnil iz Koroške fronte in zopet pravilno ordinira.

lj Vseučiliška komisija ima svojo XV. redno sejo v petek, dne 4. t. m., ob 17. uri v deželnem dvorcu, I. nadstropje, soba št. 77-78.

lj Francoska in italijanska konverzacija, Kdor želi vaje v francoski ali italijanski konverzaciji, naj se glede navodil obrne na upravo »Slovenca«.

lj Občni zbor društva za vzdrževanje Elizabetne otroške bolnice bo v soboto 12. t. m. ob 6. popoldne v prostorih Elizabetne otroške bolnice s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila, 2. Volitev upravnega odbora, 3. Izprememba pravil, 4. Raznoterosti. Vse člane prosimo, da se udeležijo občnega zbora polnoštevilno, ker se ne bodo člani vabili še posebej. Za upravni svet: dr. Schuster.

lj Zveza poštних organizacij v Ljubljani vabi člane širšega odbora k važni seji na petek ob pol 20. uri v pismonoško dvorano glavne pošte. Točno in polnoštevilno!

lj Društvo poštних prometnih uradnikov v Ljubljani vabi vse člane na izvanredni občni zbor, ki se vrši dne 10. julija ob pol 20. uri v dvorani pismonoš glavne pošte. Ker so zadeve važne, se prosi točne udeležbe. — Odbor.

lj Pogrebno in podporno društvo poštних in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani ima letni občni zbor v soboto, dne 5. julija ob 5. uri popoldne v dvorani pismonošev na glavni pošti. Po končanem zborovanju ima krajna skupina zelo važno sejo istotam. Gospodje kolegi se vljudno prosijo, da se zborovanja in seje zanesljivo udeležijo, kateremu čas pripušča. Odbor.

lj Shod progovnih nadziralcev. V nedeljo, dne 6. julija 1919 ob 13 uri se bo vršil v Ljubljani v vrtnem salonu gostilne »Pri novem svetu« shod progovnih nadziralcev državne in južne železnice. Dnevni red se bo določil pred otvoritvijo shoda. Ker pridejo zelo važna stanovska vprašanja v pretres, se prosi za polnoštevilno udeležbo.

lj Stanovajska beda. Sprejeta je odredba, da smejo v ljubljanskem stanovjskem okolišu bivati od sovražnih inozemcev le oni, ki na posebno prošnjo dobe od deželne vlade dovoljenje za bivanje. Vsakdo, ki se hoče na novo naseliti v Ljubljano, mogel bo to storiti le na podlagi posebnega dovoljenja. Bivanje in naselitev bode dovoljena le takim, ki morajo iz priznane važnih razlogov bivati v Ljubljani. O prošnjah bode odločal poseben za to sestavljen komite.

lj Zazidava bivšega vojaškega oskrbovališča v Ljubljani. Z naredbo dež. vlade je potrjen v smislu § 81 obč. reda za mesto Ljubljana sklep mestne občine ljubljanske za delno odprodajo sveta bivšega vojaškega oskrbovališča Ljubljanski kreditni banki

lj Nemško-avstrijsko zastopstvo v Ljubljani se nahaja od 5. julija 1919 na Turjaškem trgu št. 4, II. nadstr.

lj Mostič med prisilno delavnico in deželno bolnišnico je vsled poškodbe zaprt.

lj Izgubljen. Usluženec poštnege čekovnega urada v Ljubljani je izgubil dne 1. julija med 16. in 17. uro v trafikah ali na potu v Šelenburgovi ulici, na Bregu, Jurčičevem trgu ali na Mestnem trgu št. 15 črno denarnico s celomesečno plačo. Ker je s tem on in njegova cela družina, ki radi stanovanjske bede ločena od njega živi, težko prizadeta, prosi poštenega najditelja, da izroči ta denar proti dobri nagradi policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani.

lj Cepljenje prašičev zoper rdečico. Ker se je posrečilo, dobiti cepivo, se bodo prašiči cepili v mestni kladnici dne 7. in 8. t. m., dopoldne od 8. do 11. ure. Za cepljenje je plačati od prašiča 8 K. Kdor pa hoče imeti prašiče na domu cepljene, naj to naznani v pisarni mestne kladnice vsaj do 8. t. m. v im

Naloveše.

RUMUNIJA PRIZNALA JUGOSLAVIJO.

LDU Bukarešta, 1. julija. (Dacia). Rumunska vlada je priznala kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev kot neodvisno in suvereno državo.

PROTI RUMUNSKI VLADI.

LDU Bukarešta, 1. julija. (Dacia). Kakor se poroča iz krogov opozicije so se vse opozicijske stranke združile proti liberalni vladi, kateri načeljuje Bratianu ter so odločne, da strmoglavijo Bratianu.

»HRVAT« O KRIZI V LJUBLJANSKI VLADI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 2. julija. Današnji »Hrvat« se bavi s krizo v ljubljanski vladi ter pri-haja do zaključka, da to ni samo kriza dr. Žerjave, ampak da je to splošna kriza demokratske stranke, ki je mislila, da lahko vodi boj proti ljudstvu.

NOV DENAR.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 2. julija. Tehnična dela tiskanja novih dinarskih bankovcev dobro napredujejo. Veliko število bankovcev je v Parizu že zgotovljenih. Popolnoma končano bo delo koncem avgusta. Istočasno bodo dogotovljeni 20dinarski bankovci v Zagrebu in 10dinarski v Pragi. Tehnična ureditev valute se bo izvršila v drugi polovici avgusta oziroma začetku septembra. Novi dinarski denar ne bo izročen prometu kot državni papirji, ampak bankovci nove narodne banke, katere kapital bo znašal 50 milijonov dinarjev v zlatu. Še v letošnjem letu se bo otvorilo deset podružnic narodne banke.

ODLIKOVANJE ŠKOFA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Kotor, 2. julija. Škof Ucellini je bil odlikovan z redom sv. Save prvega razreda za zasluge, ki si jih je pridobil za ujedinjenje našega naroda.

PROTI JUGOSLOVANSKIM ODVETNIKOM NA REKI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Reka, 2. julija. Rok, do katerega je bilo določeno, da morajo vsi odvetniki položiti prisego v roke »Consiglia nazionale« je potekel. Prisego je položilo 14 italijanskih in mažaronskih odvetnikov, a 11 jugoslovanskih ni hotelo prisesti. »Consiglio nazionale« je odredil, da smejo odvetniki, ki niso položili prisega, opravljati svoj poklic še do avgusta, da zaključijo tekoče pravde. Novih pravd ne smejo več sprejemati. Jugoslovanski narodni svet se je proti temu ukrepu pritožil pri medzavezniški komisiji.

VIDOV DAN NA REKI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Reka, 2. julija. Vidov dan se na Reki vsled italijanske okupacije ni mogel proslaviti tako kot je bilo prvotno name-ravano. Italijani, ki nočejo priznati naše države, gledajo, da škodujejo, kjer le morejo naši narodni stvari.

ROPARSKE TOLPE NA HRVAŠKEM.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 2. julija. Zadnje dni so se pojavile v Veliki Kapeli z revolverji in puškami oborožene roparske tolpe. Včeraj so napadle pet bosanskih trgovcev, od katerih so tri ubile, dva pa težko ranile.

Razne novice.

r Kako je postal Sherlock Holmes. Postava Sherlocka Holmesa je znana danes vsemu svetu; prikupila se je tako, da so avtorja njenih povesti, angleškega pisatelja Conana Doyleja naravnost oblegali, da bi svojemu junaku še ne dal oditi s sveta, ko je s 26. snopčjem dovršil njegovo aktivno delavnost. Conan Doyle, ki je

praznoval dne 22. maja t. l. svojo šestdesetletnico, je imel za svojega Sherlocka Holmesa živ model, namreč profesorja zdravilstva v Edinburgu, ki je zbuja pozornost pri vseh slušateljih zdravilstva, med katerimi je bil tudi Doyle ter vsi pacienti, da so bili vsi presenečeni. Ako je prišel k njemu človek, ki ga ni še nikdar videl, ali po njegovi roki, govorici, obleki je takoj vedel, kakšen je njegov poklic. Takoj je poznal krojača, jezdeca itd. Ko pa je Doyle že kakor zdravnik bral povesti Edgarja Allana Poeja, se je spomnil svojega nekdanjega profesorja ter je dal v svoji literarni delavnosti življenje Sherlocku Holmesu. Ali s prvenci ni imel sreče, naposled pa je sijajno uspel s svojim junakom Sherlockom Holmesom. Založniki so ga neprestano silili s prošnjami, naj piše še naprej te vrste povesti. Danes pa, ko pozna Sherlocka Holmesa vsak človek, ve Conan Doyle, da se ima za svoje gnutno sijajno življenje zahvaliti pred vsem svojemu profesorju, ki mu je poleg zdravniških ved dal tudi impuls k slovstvenemu delovanju svojega lastnega duha, ki se odlikuje z izredno bistroumnim opazovanjem.

r Mesto, ki ga ogrožajo podgane. Mesto Saint Quentin je v zdravstvenem oziru resno ogroženo. O tem je poročal — kakor ve povedati »Petit Parisien« — poslanec za departement Nord ter predlagal zdravstvene komisije Ingals. Mesto Saint Quentin ogrožajo podgane ki so se tamkaj razmnožile in razpasle kor so bili povsod celi kupi raznih odpadkov jedil. Ingals zahteva kar najhitrejšo pomoč proti nevarnosti ki resno preti mestu po samih podganah.

r Salomonska modrost. H Kadimu, ki je bil znan ko moder sodnik, je prišel neki dan kmet in mu tožil, da mu je nekdo čebele ukradel. Kadim mu reče: »Pridi jutri ob tej uri te rripelj s seboj vse kmete iz cele vasi. Kmet je storil, kakor mu je bilo naročeno. Naslednji dan ob določeni uri je bila sodnijska soba natlačena polna kmetiških mož. Kadim pogleda vse zvedavo in naglo z bistrim pogledom, potem pa izpregovori v naglem gnevu, da so se vsi stresli ter obrnjeni k tožitelju reče: »Nespametnik, kako si mogel pripeljati toliko poštenih ljudi na sodišče? Kaj si slep, da ne vidiš, da ima tvoj tat še dosti čebel na turbanu? Ko bi trenil seže eden izmed navzočih z roko na turban ter prizna ves skesan, da je tat.

r Šola miru. Miss Florence Holbrook iz Čikage namerava ustanoviti v Švici učilnico miru. Pravzaprav ima biti to cela naselbina. Okrog učilnice bo zgradila ameriška prijateljica miru dvajset vil za učence. Vsaka vila bo opremljena po običajih te ali one dežele, da bodo našli diaki, kateri bodo prišli od vseh strani sveta vse ugodnosti svoje domovine. V učilnico bo sprejemala samo mladeniče od 16—20 let, da bodo načela miru padale v dovzetne duše. Ko se bodo vrnil mladeniči domov, bodo morali delovati kakor učitelji pacifizma. Učni jezik v učilnici bodo trije najbolj razširjeni jeziki sveta, in sicer: angleščina, francoščina in nemščina. Vsak predmet se bo predaval v vseh treh navedenih jezikih.

Pomoč alkoholikom in njih svojcem.

Alkoholizem je socialno zlo, v dvojnem pomenu besede. Prvič zato, ker to ni le bolezen posameznikov, marveč človeške družbe kot take in drugič, ker se da ta bolezen eradicirati edino le s socialnim delom, ki ga ne morejo vršiti samo posamezniki marveč se ga mora oprijeti po svojih organih tudi najmočnejši družabni organizem država.

Naša javnost vidi v pijanču brezčastnega in delomrznega človeka, ki bi lahko opustil brezmerno uživanje alkohola ko bi le hotel. Alkoholizem je po njenem mnenju le privatna zadeva vsakega posameznika in zato se te briga veliko zanje.

Ta sodba je krivična. Med skrbstvom za slepe, gluhe, pobračane in jetične ter skrbstvom alkoholikov obstoji važna razlika. Medtem ko prvi prosijo pomoči, se drugi naprosto odklanjajo, ker ne vidijo, ali nadejo videti svoje nesreče in nemeče svoje družine. Alkoholika je treba uiti, da spira svojo bolezen, vzgojiti mu je treba voljo k rednemu in zmernemu življenju. Izpediti se mu mora dobra vera in zaupanje v piske tovariše, ki ga odteguje o družini in dostojnem družabnem življenju.

Da pritegne te naloge v svoj delokrog — kamor tudi po vsej pravici spadajo — ter jih po svojih močeh kar najpopolneje reši, je Deželna vlada za Slovenijo z naredbom z dne 22. maja 1919 ustanovila pri poverjeništvu za socialno skrb poseben Protialkoholni oddelek. Ta oddelek skrbi za alkoholike in člane njihovih družin med drugim:

a) kot posvetovalen in posredovalen organ.

b) s tem, da skrbi za pravno varstvo družinskih članov alkoholikov, zlasti otrok

c) za zdravljenje alkoholikov.

V interesu javnosti je, da vsi dobro misleči podpirajo urad, ki upravlja socialno skrb alkoholikov. V Ameriki, Angliji, Švici, Nemčiji, Belgiji itd. vzdržuje zasebna človekoljubnost že več let s prav lepimi uspehi nad 400 takih uradov. Tudi pri nas bi bilo nujno potrebno, da se javnost zainteresira za naloge, ki jih ima državni protialkoholni urad, ker bo mogel edino le tedaj doseči zaželjene uspehe, ako ga bo občinstvo v njegovem delovanju primerno podpiralo. Zato hoče podpisani urad v naslednjem opozoriti javnost na svoj delokrog, da bo vsakdo vedel, kdaj naj se obrača nanj.

Protialkoholni oddelek nastopa predvsem kot posvetovalen in posredovalen organ za alkoholike, člane njihovih družin, kakor tudi za prijatelje treznosti. Žene, otroci, bližnji sorodniki in prijatelji, ki bi radi pomagali revežu, vdanemu alkoholu, ter ga pripravili zopet k treznemu in rednemu življenju naj se zglašijo pisмено ali ustmeno pri tem uradu za svet in morebitno pomoč. Ta urad ima nalogo posredovati v sporih med alkoholikom in njegovim družino, da se poravnajo na lep način brez hrčusa in truša, brez sodnje in brez nepotrebnih stroškov. Sranke, ki se iz umljivih razlogov sramujejo iskati v teh zadevah kje druge pomoči, se pri tem uradu lahko zaupno zglašijo, ker ostane njihova zadeva tajna.

V slučaju, kjer posredovanje ne bi uspelo ter so družinski člani, zlasti otroci alkoholika potrebni posebnega pravnega varstva, jim bo Protialkoholni oddelek tako varstvo preskrbel in zasigural. To velja zlasti za mladoletne otroke, ki so v nevarnosti, da jim njihov oče ali mati, ki sta vdana alkoholu, napravita vse premoženje tako, da za njihovo vzgojo ne bi ostalo potrebnih sredstev. Zato bo ta urad na zahtevo izposloval, da se postavi takim otrokom dober varuh, oziroma, da se oddajo v primerno vzgojevališče. Ravnotako se bo na zahtevo poskrbelo, da se postavi alkoholik zaupljiv pod kuratelo. V interesu svojecev alkoholikov bo ta urad posredoval, da prepreči ločitev zakonskih, ali na izrečno željo žene oziroma moža, da isto pospeši.

Enako bo Protialkoholni oddelek posredoval tudi, da se pogodbe sklenjene v pianosti razveljavijo, kolikor je to v okviru zakonitih določb možno.

V delokrog tega urada spada nadalje posredovanje, da se delomrznemu alkoholu vdane osebe spravijo v poboljševalnico, oziroma po potrebi tudi v prisilno delavnico.

Važna je tudi naloga protialkoholnega oddelka, da skrbi za zdravljenje alkoholikov. Ta točka obsega zdravljenje doma s tem, da se odpravi iz alkoholikove hiše ves alkohol, da se družinski člani alkoholika poučijo, kako da morajo vplivati na slednjega z vzgledom ali na kak drug način, dalje s tem, da se pivcu v prostem času pomaga do primernega duševnega razvedrila ter se tako odtegne priliki za pijančevanje. Drugič pa spada tu sem oddaja alkoholikov v zdravilišča. Dokler se ne ustanovi za alkoholike posebno zdravilišče, bo treba za zdravljenje te vrste pacientov ustanoviti vsaj pri eni zmed že obstoječih bolnišnic poseben oddelek.

To je kratko delokrog na novo ustanovljenega Protialkoholnega oddelka, kolikor se tiče neposredno alkoholikov in članov njihovih družin. Ker je alkoholizem brez dvoma naše največje narodno zlo, je gotovo dolžnost vsakega poštenega Slovenca in Jugoslavana, da po možnosti sodeluje pri delu za stremženje našega naroda. Ako pa kdo ne more ali noče pri tem sodelovati, naj vsaj ne ovira pri delu onih, ki vrše v tem oziru svojo narodno dolžnost. — Protialkoholni oddelek pri poverjeništvu za socialno skrbstvo.

Pošne razmere v Belgradu.

Znanec nam piše iz Belgrada: V Belgradu si lahko že pred meseci kupil moke in masti, kolikor si hotel, nisi pa mogel kupiti ene stvari, ki je je imela ranjka Avstrija vedno zadosti, namreč znamk. S to stvarjo je Belgrad tako preskrbljen, da je že bolj smešno nego žalostno. Znamk ne prodajajo v Belgradu nikjer drugod razen na pošti; poštini čekovni urad je pa v cellem Belgradu samo en sam, če izvezamo ono filijalko, ki je v Narodnem predstavništvu, a ni namenjena splošni porabi. Prav tako Belgrad ne pozna poštinih nabiralnikov po ulicah. Kot čujemo, jih dobi v kratkem. Ako hočeš oddati pismo na pošto, moraš vzeti pot pod nožo po belgrajskem ne baš vedno vzornem trotoarju, ker električna še ne vozi, in lahko potuješ skoro pol ure, da prideš do poštnega urada. Tam se nastaviš, da prideš na vrsto, ker je ta edini poštini urad skoro vedno oblegan, da kupiš znamko. Če imaš srečo, jih dobiš naenkrat za en dinar; od srečnih ljudi sem čul, da jih je ta ali oni dobil celo za 2 dinarja naenkrat. Jaz sem jih skušal

tudi enkrat dobiti za 2 dinarja, a brez uspeha. Pač pa me je uradnica vprašala, če imam pisma pri sebi, da lahko dokažem, da mi je res treba znamk. Ker jih nisem imel pri sebi, sem odšel praznih rok, potolažen z obljubo, da bom dobil toliko znamk, kolikor jih bo treba na pisma, ki jih bom prinesel na pošto. Pričakoval bi človek skoro, da se bodo uvedle nakaznice na znamke, n. pr. da sme vsak prebivalec v Belgradu enkrat mesečno pisati. Vzrok je ta, kot sem čul, da ne morejo znamk pravočasno dovolj natisniti in jih dobi vsaka uradnica na dan samo gotovo število; zato jih lahko dobiš večje število zjutraj nego zvečer. Znamke se menda tiskajo v Franciji. Od 12. do 15. ure pa je tudi ta edini poštini urad zaprt.

Nekaj sem povedal v tem spisu netočno, namreč to, da se dobe znamke samo na pošti. Baš ta teden sem se namreč pričel o nasprotnem. Bil sem v trgovini s papirjem in videl cele »plahte« neštemplanih znamk, kakor jih vidiš v trafikah v blaženi Sloveniji. In to ne morebiti znamk po 5 ali 10 par (na pošti namreč dobiš samo kakih 5 vrst znamk), ampak v vrednosti od 1 pare do 5 dinarjev. Bilo jih ni nič manj nego 17 različnih vrst. Lahko jih tudi kupiš, so še nerabljene, ako plačaš zanje 80 (reci in piši: osemdeset) dinarjev za eno serijo 17 znamk, katerih nakupna vrednost znaša morebiti dobrih 10 ali 12 dinarjev. Sedaj se mi je posvetilo v glavi: sedanje poštne znamke imajo že — antikvarično vrednost, ker je država prekomod, da bi jih dala tiskati več vrst ali pa tiskarne ne zmagujejo dela; špekulantje so to slabost države izrabili in — znamke pokupili. Sedaj jih pa prodajajo bogatim — iz uljudnosti ne rabim izraza, ki mi je na jeziku — ki se puste tako odirati, da plačajo za eno serijo sedanjih srbskih znamk šestkratno in višjo prvotno vrednost. Sedanje srbske znamke z napisom »Kraljevina Srbija« so zadnje srbske znamke, ker bomo vendar morali priti enkrat do tega, da ne bomo v eni državi imeli troje vrst znamk in da bo iz Zemunu veljavna ista znamka kakor v Belgradu in obratno; njih starinska vrednost bo torej le še rastle. Stare srbske znamke iz prejšnjih časov imajo že sedaj povprečno vrednost 4 K za komad, ako jih kupiš v celih serijah in se ne kapriciraš na nekatere raritete, ki imajo fantastične cene. Kdor torej nabira znamke, naj jih raje trga s pisem in se varuje vseh belgrajskih trgovin z znamkami. Jaz sem se s temi razmerami upoznal le po nesreči in se bom držal vedno kar mogoče daleč od kupčij s srbskimi znamkami.

Vaditeljski zbor ljubljanskega okrožja opozarja vse telovadce, ki nameravajo nastopiti 5. t. m. v Hrušici, da se vrši danes v četrtek in jutri v petek vsakokrat ob 8. zvečer skušnja za proste vaje z godbo in sicer v telovadnici v Ljudskem Domu. Želeli je, da se iste po važnosti vsi udeležijo!

Skušnje za javno telovadbo v Hrušici 6. t. m. se vrše v četrtek, dne 3. t. m. in v soboto, dne 5. t. m. zvečer ob 20. uri v telovadnici Ljudskega doma. Vabimo k skušnjam vse brate telovadce, ki se udeležijo javne telovadbe.

Tabor v Celju 27. julija. Vsak, kdor se udeleži izleta v kroju ali civilu, tudi prijatelji in znanci, naj priglase svojo udeležbo pri Vad. zboru, da se oskrbi pravočasno polovično vožnjo in kosilo.

Vestnik S. K. S. Z.

* Štepanja vas. V nedeljo popoldne priredi Katoliško slovensko izobraževalno društvo s sodelovanjem Ljubljanskega okrožja Orlo v Štepanji vasi javno telovadbo in vrtno veselico, kjer sodeluje tudi godba jugoslovanskih železničarjev. Ker je pričakovati veliko užitka in dobre zabave, pohitite vsi na izlet v Štepanjo vas.

Prosveta.

pr Koncert v Radgoni. Mariborska Glasbena Matica priredi v soboto, dne 5. julija ob 21. (9. uri) zvečer v koncertni dvorani mestne hranilnice v Radgoni pod vodstvom g. sod. svetnika Oskarja Deva in s sodelovanjem mariborske vojaške godbe velik koncert s sledečim sporedom: 1. Radgonsko pevsko društvo zapoje pozdravno pesem. 2. A. Nedvč: »Popotnikova pesem« s tenor - samospelom. 3. Narodne: a) »Dobro jutro, lubo dakle« (kor.); b) »Da bi bila liepa ura« (kor.); c) »Pojdem v rute« (kor.); d) »Na vas« (kranjska). 4. V. Volarič: »Čolničku«. 5. Cetverospeli. 6. Narodne: a) »Mesečina« (srbska); b) »Zar je morala doč« (srbska); »Oj jesenske duge noči« (hrv.); »Dobro jutro, lubca moja« (goriska). 7. A. Förster: Vence Vodnikovih pesmi s spremljeva-

njem vojaške godbe. Med odmori igra vojaška godba, ki nastopi tudi po koncertu na vrtu hotela k carju (Gencer). Ta koncert je prva večja jugoslovanska prireditel v germanizirani Radgoni in se pričakuje, da se ga udeležijo Slovenci od blizu in daleč. Za stanovanja je po možnosti preskrbljeno. Predprodaja vstopnic v trgovini Ivana Kovačiča v Radgoni, Dolga ulica. — Pripravljalni odbor.

pr Prve knjige slovenskih pisateljev in pesnikov v Braillovm črkopisu za slepe. Knjige so razstavljene te dni po ljubljanskih knjigarnah in uredništvih, ki so kot založništva poleg avtorjev samih dovolila pretisk slovenskih knjig, založenih v črnem tisku in pri tvrdki Bonač, ki je prevzela vezavo. Napisale so jih naše žene, ki so se udeležile lanskega tečaja za priučitev čitanja in pisanja po Brailleju. Lani započela akcija, ustanovitev prve slovenske knjižnice za slepce, se je vrlo obnesla s pomočjo našega ženstva.

Stara avstrijska vlada tudi temu človekoljubnemu in kulturnemu podjetju ni prizanesla, odredila je razna pogubna poizvedovanja ter obdolžila voditeljico tečaja in knjižničarko te nove knjižnice, gospo profesorico Minko Skabernétovo, kot širiteljico »skrivne pisave«, veleizdajstva.

Uspeh preiskave je bila — blamaža bivšega deželne predsednika grofa Attemsa, ki je iskal in tudi našel priliko pokazati vsemu svetu, da je avstrijski grof, ki ne pozna ali pa noče poznati slovenskih in splošnih kulturnih sredstev. Nova slovenska kulturna naprava je bila avstrijski vladi zaradi svojega slovenskega izvora nevšečna. Zaman jo je poskusila udušiti v kali; kljub tej gonji in vsem težavam, ki jih je delala nemška avstrijska vlada, se je posrečilo spraviti težavno delo v pravi tir, tako da je po preteku enega leta skončana dobra tretjina prvega nameravanega dela po zaslugi našega marljivega in požrtvovalnega ženstva, predvsem pa vsled neumornega in nesebičnega delovanja g. profesorice Skabernétove.

Razstavljene knjige so sami rokopisi. Vsak, ki hoče pisati knjige, se mora učiti poprej čitanja in pisanja po Braillovi metodi.

Skrb za prosveto je tudi med slepci zelo napredovala. Ni jim zadostovalo, da jim je čital videc glasno iz kake knjige. Oni so hoteli biti neodvisni, hoteli so čitati sami knjige, pisane s črkami, ki jih oni najlaže zaznavajo, to so črke sestavljene iz izbočenih pik.

Ker si slepci ne napravljajo zasebnih knjižnic, jim rabijo le javne knjižnice. Številna izdaja je torej izključena. Zato se navadno knjige ne tiskajo. Ako pa gre za šolske knjige ali pa za knjige, ki jih mora imeti vsak slepec, tedaj se založe v tisku.

Temelj naši novi knjižnici hoče postaviti naše ženstvo s sto najpopularnejšimi slovenskimi deli beletristične, nabožne in poučne vsebine.

Seznam leposlovnih del je po skrbnem pretehtanju določil g. profesor Anton Funtek. Oziral se je na one slovenske spise, ki najbolj prijačo duši našega slovenskega kmeta in obrtnika, in upošteval dosedanje in nadaljno izobrazbo naših slepcev. Za izbiranje potrebnih naukov o gospodarstvu je pihitel g. Lah, tajnik kmetijske družbe, na pomoč. G. Humek, deželni sadjarski nadzornik, je kot večš sadjar pregledal v njegovo stroko spadajoča dela. Zastopana so torej tudi ona dela v knjižnici, za katere se utegne zanimati slepi kmetovalec kot gospodar. Gospod profesor dr. Alojzij Merhar je izbiral z največjo natančnostjo nabožno berilo, ki naj blaži in povzdiguje slepečo dušo. Gospod profesor Pečjak je preuredil svoj molitvenik za moše in mladeniče v molitvenik za slepe vojake.

Gospodje avtorji in založniki, ki so založili posamezna slovenska dela v črnem tisku, so dovolili brezplačen pretisk knjig v Braillov črkopis.

Za prepisovanje vseh slovenskih del, oziroma napisovanje rokopisov se je preskrbelo 450 kg in poleg tega še 1600 pol primerne ovojne papirja in poravnalo stroške zato iz sklada, ki ga je podarila javnost v ta namen. Vezavo knjig je izdelala prav lično in točno tvrdka Bonač.

Lepega kulturnega dela, pomnoževanja slovenskih knjig z rokopisi za slepce, bi se lahko udeležila vsaka izobražena žena, ki razpolaga z nekoliko prostim časom. Ako bi žrtvovala le po eno uro svojega prostega časa na dan za to delo, napisala bi 10 do 12 knjig na leto. Tolike požrtvovalnosti pa niti ne bi bilo potrebal Zelo lepo bi pa bilo, ako bi vsaka izobražena Slovenka prevzela vsaj en rokopis. Tudi mladeničem bi pristalo tako delo. Drugod so se že oglašili za pretisk tudi uradniki, ki žive v pokoju. Prepisovanje na tak način jim je bilo v lepo zabavo.

Knjižnica bi hitro obogatel na številu knjig, kar bi bilo v posebno korist učeči se slepi deci, ki pride letošnje jesen iz tujine v slovensko domovino, v Ljubljano, kjer se otvori novo kulturno torišče, šola za slepe.

Doslej so delovale pri knjižnici z največjo vnemo in požrtvovalnostjo gospa

Marjanca Lindtnerjeva, Zofija Peterlinova, Meta dr. Meglerjeva ter gospodične Anica, Ivanka in Minka Jeglič, Slava Milavec, Darinka pl. Trnkoczy, Albina Suerjeva, Ana, Melanija, Mimi in Palmira Fajdiga, Ivica Rupnik, Franja Lunder, Anica Lebar, Josipina in Pavla Černe, Adela Planinec, Božena Čermak, Fina Hribnik, Anica Jeraj, Ivanka Kalin, Olga Knez, Danica Lederhasova, Jožica Likozar, Alfonza Lindtner, Marija Markizeti, Maca Matkovič, Minka Pavlin, Tonica Pavlin, Vladimira Perhavec, Pavla Petelin, Vera Petrič, Slavica Vencajz.

Oddale so že svoje knjige njihovega lepemu namenu. Kar jih je pregledanih in vezanih, so izpostavljene v izložbenih oknih.

Konstituiral se je med imenovanimi še poseben odsek, ki se peča s pregledovanjem in popraviljem izgotovljenih rokopisov. Članice tega odseka so: gospa Marjanca Lindtnerjeva, ki je z neumorno vztrajnostjo izdelala tudi napise v Brailu na platnicah in hrbitih knjig ter gospa Zofija Peterlin in gospodična Lundrova, Milavčeva, Petričeva, Planinčeva in Perhavčeva.

Financijska stran knjižnice je bila v oskrbi drugega odseka, kateremu je načevala gospa dr. Majaronova in gospa Meta dr. Meglerjeva. Pollak z gospodičnami Ivanko in Anko Jeglič, Danico Skale in g. Krekovo. Nabirale so lani z lepim uspehom prispevke za knjižnico v javnosti in tudi v tečaju, ki se je priredil za priučitev čitanja in pisanja po Brailu.

Za okrepitev pljuč priporočamo prane in hrbtne masaže s Fellerjevimi poživljajočim „Elzafluidom“. 6 dvojn. ali 2 spec. stekl. tega blagodejnega domačega sredstva pošlje kamorkoli za 24 kron lekarnar E. V. Feller, Stubičica, Elzart št. 134 (Hrv.). Vedno bi ga morali imeti doma. Priporočila ga mnogo zdravnikov. Mnogo nad stotisoč zahv. pisem. Obenem se lahko naroči tudi Fellerjev mehko odvaj. rabarb. „Elza-kroglice“. 6 škatl. 12 K. Omot in pošt. se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več obnem, mnogo prihrani. (fe)

Naprodaj je veleposesivo v Slavoniji obstoječe iz 15 raznih objektov za kmetijstvo in 192 oravol zemlje z vsemi pridelki, ki se bodo letos pridelali. To veleposesivo je oddaljeno 5 km od kolodvora. Cena K 1.000.000 (en milijon). Več se polže pri stavb. tvrdki AL in Val. Accetto, Ljubljana, Trnovski pri- stan 14.

Begunska rodbina z Dunaja z 12letno deklico prosi dobre ljudi, ki imajo veliko stanovanje, naj ji prepuste eno ali dve sobi z uporabo kuhinje. Prijazne ponudbe pod „Hvala“ na upravo lista. 3928

Popolnoma nova kočija (Landauer) zaprta se proda event. zamenja za lahek voziček. Naslov pri upravi „Slovenca“ pod št. 3927.

Pekovski učenec se takoj sprejme. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 3925.

Iščem službo kot prodajalka ali blagajničarka z dobrimi spričevaji, zmožna slovenskega in nemškega jezika, v kako večjo trgovino v mestu ali na deželi. Nastop lahko takoj. Naslov pove uprava pod „Marjivost“ št. 3898.

Proda se: planino, šivalni stroj, pohištvo, bištro za spalno sobo, kuhinjska posoda in drugo pohištvo. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 3914.

Sprej- belonski delavci za napravo mejo se sprejme strešnikov, cevi i. dr. proti dobremu zaslužku, ali taki, ki bi se hoteli temu delu priučiti. Tvorilca cementnih izdelkov Jos. Čihlač, Ljubljana, Dunajska cesta št. 87. 3913

Kolo ukradeno. V ponedeljek 30. jun. je bilo ukradeno izpred trgovine Perdan moško kolo znamke „Dürkop“ št. 6316. Pred nakupom se svari. Kdor izsledí tatu, naj naznani takoj lastniku Ivanu Gotman na Brezovici proti nagradi 200 K.

Restavracija v Prešernovi ulici št. 9 se priporoča v Ljubljano potujočemu občinstvu. 3407

Gospodarske novice.

g Subskripcija novih delnic Živnostenske banke v Pragi. Imetniki starih delnic Živnostenske banke se opozarjajo, da se vrši subskripcija novih delnic Živnostenske banke v Pragi do 7. t. m., in sicer pripade na vsake tri stare delnice 1 nova á č. sl. K 325, ali SHS K 520 za komad, več tekoče obresti do 30. junija t. l. — Nove delnice bodo imele polletni kupon za leto 1919. — Onim reflektantom, ki bi želeli subskribirati nove delnice, ne da bi imeli stare, je dala Živnostenska banka na razpolago nekaj opsijskih pravic, in sicer á K 19.20 za vsako delnico, tako da jim je mogoče na temelju treh dobavnih pravic subskribirati eno novo delnico po originalnih pogojih. Priglasje za subskripcijo od delničarjev Živnostenske banke, kakor tudi od drugih reflektantov sprejema do dne 7. t. m. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Trstu, Gorici, Celju in Mariboru.

Aprovizacija.

a Cena sladkorju. Kilogram sladkorja stane 6 K 80 v.

a Prodaja sladkorja za junij. Prodajalci sladkorja smejo odvzeti strankam za sladkor, ki se prodaja od jutri naprej v trgovinah, le drugi odrezek sladkorne izkaznice za junij.

a Sladkorne izkaznice za junij so veljavne še za cel mesec julij, ker se bode tudi sladkor za julij, ki utegne priti v kakih desetih dneh, prodajal na izkaznice za junij.

a Sladkorna centrala ne sme posameznim strankam nakazovati nikakega sladkorja, na kar se stranke vnovič opozarjajo.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Knjiga o pravoslavju. Poleg dr. Grivčeve knjižnice »Pravoslavje« je zbral isti pisatelj že leta 1910. spise škofa Slomšek-a o tem predmetu in jih izdal pod skupnim naslovom »Slomšek o sv. Cirilu in Metodu«. Ta zanimiva knjižica se dobi v Jugoslovanski knjigarni za malo ceno K 1.50. — Za časa škofa Slomška se je namreč po njegovem prizadevanju zelo poživilo češčenje sv. Cirila in Metoda, ki je po Slomškovi smrti zopet polagoma pojemale. Slomšek je o obeh svetnikih veliko pisal, zanimal se je prav posebno na vzhodno (razkolno) cerkev in je stal v vednem stiku z misijonarji, ki se z požrtvovalno gorečnostjo trudijo, da vzhodne nezedinjene brate pripeljejo do cerkvene zedinjenja. V tej skromni knjižici se kaže velikost Slomškovega duha in dela. Popolnoma gotovo je, da je Slomšek po globokem umevanju duha in dela sv. slovanskih apostolov presegal ne samo Slo-

vence, ampak celo vse Slovane tedanje dobe. Knjižica je izšla ob 1025 letnici Metodove smrti, torej leta 1910.; danes pa, ko imamo več stika z našimi vzhodnimi brati, je pa knjižica še bolj aktualna in tem zanimivejša.

»Društvo jugoslovanskih novinarjev« v Ljubljani javlja žalostno vest, da je danes jutraj ob 8. uri v Mogojnici pri Celju po dolgi, mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo predragi tovariš, gospod

Andrej Munih

urednik.

Umrli je kot žrtev avstrijskih težkih ječ.

Pogreb bo v petek 4. julija dopoldne.

Predragemu tovarišu in svemu prvemu blagajniku bo društvo ohranilo trajen spomin.

V Ljubljani, dne 2. julija 1919.

Oglje

kupi več vagonov tujezemska tvrdka, obvezne ponudbe z dobavnim časom na upr. „Slovenca“ pod »fuzezamec« 3935.

Fino francosko

pnevmatiko plašče in cevi

priporoča IGN. VOK, specialna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Pozor!

Radi pozne sezone prodajem la manguja lije (rafijs) globoko pod cene, razen tega imam na zalogi kavo, riž, angleško mlo, sveče, sirkove metle, št. 1 K 3/50, št. 2 K 4/50, št. 3 K 4/50.

Brzjavlj in pisma:

Berthold Neumann, Zagreb. Telefon Interurban 2-77.

Martin Žuran

sobni slikar

Ljubljana, Mestni trg št. 12 se priporoča slavn. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, cene zmerno. 3919

Pozor trgovci in brivci!

Prispela

je velika količina parfumerije, Odola, Kalodonta, Pebecco, Peherove krème za briti, Pixavon, Brilantine itd. ter se iste dobiva po najnižjih dnevnih cenah na debelo in drobno edino pri tvrdki

P. Bockovac, Zagreb, Illica 47. Telefon int. 16—08.

Miši, podgane, stenice, ščurki.

in vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 3, za podgane in miši K 5—; za ščurke K 5—; tinktura za stenice K 6—; uničevalce moljev K 3—; prasek proti mrčmu K 3— in 6—K; mazilo proti ušm pri ljudih K 3—; mazilo za uši pri živini K 3—; prasek za uši v obleki in perilu K 3—; tinktura proti mrčmu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3—; Prasek proti mrčmu K 3—; — Posilja po povzetju Zavoda za eksport

M. Jünker, Zagreb 39., Petrinjska ulica 3. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Specerijsko, kolonijalno in prekomorsko blago kupite najceneje in najhitreje od znane veletrgovine

Isidor Schollera sin

Zagreb, Vlaška ul. 21.

Telefon 106. Ustanovlj. 1883.

Zahtevajte cenik!

Dr. Josip Volavšek

specijalist za pljučne in nožranje bolezni..

Ordinira v Stritarjevi ulici št. 3. od 11.—12. in od 3.—4. popoldne.

Razpis.

Pri novo ustanovljajočem se »Jugoslovanskem generalnem komisarijatu za tujski promet in turizmo za Slovenijo« v Ljubljani, se razpisuje 1 ali tudi 2 pogodbeni službeni mesti začasnih tajnikov generalnega komisarijata z mesečno plačo 1200 in 1000 K.

Prosilci morajo poleg primerne splošne izobrazbe dokazati obsežno strokovno usposobljenost glede prometa tujcev in turizma, v kateri namen je prošnjam priložiti izčrpen curriculum vitae in morebitne reference. Vsled važnosti generalnega komisarijata se bodo upoštevali samo prvostopni prosilci.

Primerno opremljene in kolekovane prošnje je predložiti do inkluzivno 16. julija t. l.

pri poverjeništvu za javna dela v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 1. julija 1919.

Vodja poverjeništvu za javna dela:

3923 (3)

Ing. Klinar, l.r.

ANTON MITEREGER

stavbeni in pohišveni pleskar in ličar.

SP. ŠIŠKA, KNEZOVA ULICA 121.

preje: Ljubljana, Kolodvorska ulica 6.

Svojim cenj. naročnikom, kakor vsemu slav. občinstvu vljudo naznanjam, da sem po 4 letih, vrnil se od vojakov, zopet otvoril svojo pleskarsko obrt. Ker imam veliko zalogo predvojnega blaga, mi bo možno vsa dela kar najbolje izvršiti.

Ing. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir

Specijalno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno: Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke. Tehnična mnenja, zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Jedilno sol in vžigalice

dobi v nekaj dneh

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

P. t. reflektanti naj blagovolijo poslati svoja naročila t a k o j l

V zalogi ima sledeče:

žvepleni cvet, modro galico, rafijo in živinsko sol. - Koruza pride v kratkem.

Brez posebnega obveščila.

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm pretresujočo vest, da je naša nepozabna stara mati ozi. teta, gospa

Frančiška Hartmann

po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek dne 3. julija ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Dolenjska cesta št. 19 na pokopališče pri sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 2. julija 1919.

Rodbini Češnovar in Makar.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Odvetnik dr. Ivan Tavčar ml.

je otvoril svojo pisarno

v Ljubljani, Sodna ulica 2.

3852

Išče se poslopje se kupi tovarna

ki bi se dalo uporabiti v industrijske svrhe, oziroma

katerekoli stroke naj je v obratu ali ne. Biti mora v Ljubljani ali bližnji okolici event. tudi kje drugje. Ponudbe z opisom in ceno se prosijo poslati pod šifro „Tovarna“ na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 3811

Oddajam na debelo in na drobno fini

rum in dobro **slivovko**, 40 % no blago, nadalje **jedilno in namizno olje**, **kis**, **kavo** kakor tudi drugo špecerijsko blago po najnižjih cenah. 3871

Ivan Perdan v Ljubljani.

Pisarna Jos. Stadler

se nahaja od 25. junija dalje v

Sodni ulici šte. 11

preje Cesta na Rudolfovo železnico 7

Trgovci pozor!

Kdor hoče denar dobro obrniti naj **kupi deske ali žagance**. Oddati jih je več vagonov na Koroškem pri posestniku in trgovcu p. d. Trkla v Selah, pošta Borovlje v. R., Koroško.

Več hlapcev

h konjem išče mestna občina ljubljanska. Zglasiti se je **Cesta na Kodeljevo šte. 8.**

Iščem AGENTA

za prodajo vina in slivovke po Jugoslaviji. Oglasi naj se v Spilju osebno ali pismeno, da se pogodimo za službo. **Ivan Samec v Spilju, Štajersko.**

CUNJE

vsakovrstne, kakor krojaške odrezke kupuje: **Povše, Kranj 119.**

Pr. poročam:

žepne svetilke, baterije in karbidne svetilke

KARBID

zdrobljen, finejši vrste za sobne svetilke, ter različne gorilce, nadalje vsakovrstne vžigalnike

granat in ploščate, ter kamenčke i. dr.

Ignacij Vok

trgovina s šivalnimi stroji in kolesi **Ljubljana, Sodna ulica 7.**

Znameniti in zdravilni vrelci

Krapinske Toplice

Hrvatsko

zdravilo z gotovim uspehom vse vrste revmatizma, bolečine v kosteh, ishlasa in vseh vrst posledic, delujejo izvanredno dobrodejno na živčni sistem (nevrastenija, neuralgija, histerija, boli v kosteh) zboljšavajo kronične bolezni mehurja, kronično otirovanje krvi in kožnih bolezni. Nadalje delujejo povoljno na nervoznost pri ženskih, pri kroničnem upadanju maternice itd. Poblížnja pojasnila daje in pošilja brezplačno kopalsko prospekte ravnateljstvo. 2597

! Banatska moka !

Komisija „BALKAN“ LJUBLJANA prodaja dokler traja zaloga lepo, belo moko za kruh in kruh. — Oddaja samo cele vreče,

Komisija „BALKAN“ Ljubljana ima naprodaj partijo hrastovih sodov

po 40 vin. liter.

3849

Tečaji za prirojevanje oblek

za moško in žensko stroko se prične dne 14. julija t. l. Pojasnila in pri-glasitve vsak dan od 10.—12. ure v Gosposki ulici šte. 7., I. nadstropje. **T. KUNC, lastnik konc. šole za prirojevanje.**

Vsled družinskih razmer se prodaja posebno lepo posestvo

Unterpremstätten pri Gradcu

zraven cerkve in šole, 20 minut od postaje Premstätten-Tobelbad, ravna solčna lega, hiša s 4 sobami, kuhinjo, predsobo, lepa klet, lepi obokani hlevi, streha krita z zarezno opeko, veliko poslopje, vse v najboljšem zidanem stanju, elektr. razsvetljava, telefon, vodne naprave v hiši in hlevih, vse pripravno urejeno.

Okoli 1 1/2 orala sadnega in zelenjad. vrta, 7 oralov prvovrstnih njiv, 2 1/2 orala gozda, ostanek polja, skupaj 14 oralov. Cena brez premičnin 185.000 kron, potrebni kapital 100.000. Bogat inventar je na razpolago za odkup. Dosedanji lastnik ostane na željo lahko več časa proti primerni plači kot zakupnik. Natančnejši popisov prodajalec ne dá, interesi si pa lahko posestvo vsak čas ogledajo. Tozadevna prejšnja pojasnila je poslati na lastnika

Alojzija Reitbauer, Unterpremstätten pri Gradcu, Štajersko.

Hrvatska zemaljska banka d. d. u Osijeku.

Oglas.

Izvanredna glavna skupština od 10. prosinca 1918. zaključila je na temelju dozvole Narodne vlade, da povisi dioničku glavnico banke od K 20,000.000.— na K 50,000.000.—. Uslijed toga emitirano je već u prosincu pr. g. K 10,000.000.—. Na provedbu daljnjih emisija ovlašteno ravnateljstvo, izdaje ovime preostalih

K 20,000.000.—

u 100.000 komada novih dionica po K 200.— naslovne vrijednosti, uslijed česa se povisuje dionička glavnica banke na K 50,000.000.—. Na temelju tog zaključka predaju se spomenute dionice, koje učestvuju na poslovnom uspjehu od 1. siječnja o. g., uz slijedeće uvjete na subskripciju:

1. Na temelju **svakih triju starih dionica** mogu se potpisati **dvije nove dionice**. Na manji broj dionica ili na slomke, koje nijesu djelive sa 3, ne će se uzeti obzira, te se prema tome na takve slomke ne će dodijeljivati dionica.
2. Emisijoni se tečaj ustanovljuje sa K 400.—.
3. Pravo opcije imade se izvršiti **od 1. do uključivo 25. srpnja 1919.**, te ujedno predložiti upisnim mjestima stare dionice bez kuponskih araka, kao i — budući da još nije uslijedila izmjena — medjutomnice dionica zadnje emisije u svrhu zabilježbe, da je pravo opcije izvršeno. Pravo opcije utrnjuje danom 25. srpnja o. g. Eventualno neoptirane dionice prodati će se iz slobodne ruke. Uspjeh nove emisije zajamčen je po jednom sindikatu.
4. Kao potpisna odnosno platežna mjesta fungiraju:
HRVATSKA ZEMALJSKA BANKA D. D. U OSIJEKU i njezine podružnice u Zagrebu, Beogradu, Subotici, Varaždinu, Karlovcu, Crikvenici i Novom.

U OSIJEKU, dne 21. lipnja 1919.

ZIVNOSTENSKA BANKA U PRAGU i njezina podružnica u Wienu.

BANKA I ŠTEDIONICA ZA PRIMORJE D. D. SUŠAK.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA U LJUBLJANI i njezina podružnica u Sarajevu.

5. Uplata cjelokupne protuvrijednosti novih dionica uslijedjuje istodobno sa izvršenjem prava opcije, te se povrh emisijonog tečaja od K 400.— po dionici, imadu platiti na taj iznos 4% kamata od 1. siječnja 1919. do dana izvršenja prava opcije.

6. Za uplate izdat će se medjutomnice, koje će se prema kasnijoj objavi izmijeniti s primjerenim brojem dionica.

Za upisivanje potrebne tiskanice dobivaju se besplatno na blagajnama upisnih mjesta.

Ravnateljstvo.